

Rejseessay om at blive hjemme

Af Mikkel Stolt

Der findes hjemstavnlitteratur, og der findes rejselitteratur, og jeg holder af begge dele. Og så findes der i hvert fald to slags længsel; udlængsel og hjemlængsel. Og så sidder man her og skal måske aflyse en kongresrejse til Schweiz om en måneds tid på grund af enten rejse- eller forsamlingsforbud, og har det egentlig ok med det. For har jeg egentlig ikke set og været nok steder? Jeg har rejst på alle kontinenter undtagen Antarktis, og hvis jeg skal være helt ærlig, så orker jeg ikke rigtigt mere. Jeg har det efterhånden lidt som Andrea, som på sit og Kajs legendariske 1974-album sagde om det at rejse: ”Uh nej, så skal man være væk fra alle sine ting, og ud ... og der kan ske noget, nej - jeg kan ikke li’ at rejse.” I gamle dage var jeg mere som Kaj, der bare synes, det er skønt at rejse.

Jeg ved ikke, hvornår denne manglende rejselyst startede – eller det ved jeg faktisk godt, og det er dét, som er lidt pudsigt. I 2015 udgav jeg nemlig en bog, der for en stor del bestod af rejsebeskrivelser, idet jeg i årene op til havde en klar fornemmelse af, at det at være rejseskribent sagtens kunne være noget, som jeg kunne identificere mig med. Min kone, dyrlægen, havde nemlig taget mig med rundt i verden i forbindelse med sine internationale kongresser, og jeg elskede jo at se nye ting, opleve fremmede kulturer og naturscenerier eller bare sidde på en café og studere folkelivet. Jeg begyndte at notere ting og oplevelser ned i en lommebog (et sikkert forfatter-*wannabe*-tegn), og jeg skrev artikler og sendte dem til aviser og blade, hvoraf dog kun enkelte fandt vej til egentlige læsere. Men jeg samlede artiklerne til en bog, og denne udkom som sagt for cirka fem år siden.

Det sjove er så, at det var omkring den tid, at jeg opdagede, at jeg ikke længere rigtigt følte den helt store udlængsel. Altså lige efter, at jeg simpelthen havde udgivet en bog om at rejse! Og faktisk blev det værre end det; jeg følte pludselig en utryghed ved at være udenlands, i hvert fald når dyrlægen ikke var med. Værst oplevede jeg det en eftermiddag på en tom gade i Podgorica i Montenegro, hvor jeg var på vej alene hjem til hotellet og pludselig

mærkede et stik i brystregionen og blev skidebange. Jeg havde lidt dårlig mave i forvejen og var helt ved siden af mig selv. Jeg havde ladet min bror og to venner fortsætte byvandringen, mens jeg bare måtte hjem på hotellet. De opdagede vist aldrig helt hvor slemt, jeg havde det, og jeg forstod det heller ikke rigtigt selv, men der var vist tale om et decideret angstanfald. Og så en nat i Lissabon et par år senere, hvor jeg var på research til en roman, og vågnede op på det klaustrofobisk lille værelse (måske efter en drøm) og bare vidste, at jeg var nødt til at få ændret min flybillet og tage hjem to dage tidligere end planlagt, fordi jeg kunne mærke den gamle angst fra Podgorica ligge og lure lige under overfladen. Resultatet var, at jeg har måttet opgive disse ellers tilbagevendende korte rejser med mine venner og min bror, mens jeg samtidig prøvede at undgå rejser med mit arbejde.

I begyndelsen forstod jeg ikke, hvad der skete med mig, for jeg har jo altså altid elsket at rejse ligesom frøen Kaj, der tit besøger sin gamle sø og bondemanden. Men efterhånden gik det op for mig, at det nok – i hvert fald delvist – hang sammen med min alder. I 2015 blev jeg nemlig 50, og jeg opdagede, at det ikke kun var rejser, jeg følte en stigende nervøsitet over, men det var også over livet i al almindelighed. Ja, det var sgu nok den mandlige overgangsalder, hvor testosteron-produktionen falder og hvor man måske opdager sig egen dødelighed sådan for alvor. Så det var ikke bare rejserne, der gjorde mig nervøs, men sådan set det meste. Altså ikke sådan hele tiden, men på de dårlige morgener, i de søvnløse nætter og på dage med tømmermænd.

Nu sidder jeg så her og er selvfølgelig stadig nervøs over dette og hint, ikke mindst dagens nyheder. Og så tænker jeg, at selvom jeg egentlig gerne ville se Bern, så er det måske ikke så slemt at blive hjemme. For hvem siger, at det er så godt, at vi alle rejser rundt over det hele? Ja, lige nu er det tydeligt, at det ikke er så godt, og så er det jeg spørger mig selv, om den evige rejselyst, som vi næsten alle er (eller har været) i besiddelse af, ikke kunne dæmpes lidt? Jo, jeg ved godt, at for at kunne se indad må man først kunne se udad, og at en rejse ind i sig selv starter med en fysisk rejse, men hvad nu, hvis det bare er noget, som rejsebureauerne, dannelsesromanerne

og alle de *road-movies*, vi også har set, siger? Måske har vi brug for at kigge mere indad UDEN at rejse ud først? Eller er det fordi, jeg har nået den alder, jeg har, at jeg har brug for mindre føjten omkring og mere fordybelse? Mere sindsro, simpelthen?

Hvis jeg lyder som en fortaler for – hvad ved jeg – mindfulness, meditation eller en munke-/nonnetilværelse, så er det ikke det, jeg mener. Jeg mener bare, at man godt kunne overveje, at personlig udvikling godt kan opstå uden først at rejse jorden rundt for at sidde på en tropisk strandbar med en mojito. Og det kan man jo ikke mindst, fordi man jo faktisk allerede har prøvet dét, og fordi der allerede er nogen, der har fortalt om det i en bog eller film eller på en rejseblog eller hvad ved jeg. For som Andrea fortsætter på den nævnte plade: ”Men jeg kan godt li’ at tænke på alle de fremmede lande og sådan.” Og Kaj bakker hende op: ”Ja, drømme sig til, at man var der, ikke. Og syng alle de sange, de synger i de der lande.”

Så mens jeg måske hører musik af Marisa Monte fra Brasilien eller Abdullah Ibrahim fra Sydafrika, må jeg altså nu skrive mine tekster og historier som en anden Carl Barks med National Geographic som inspirationskilde. Eller med udgangspunkt i Jens Bjerre eller Karen Blixen og alle de andre skønne billedbøger, tryksager, romaner og film om og fra hele verden, der allerede findes, og som ingen af os nogen sinde alligevel bliver færdige med. Jeg har faktisk slet ikke tid til at rejse mere, hvis jeg skal nå igennem alt det.

PS. Idéer til schweiziske bøger og musik modtages, især fra Bernkantonen.

Marts 2020